

สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Chinese Language Education Management in Secondary Schools of Northeast Thailand

อรอนงค์ อินสาอาด¹

Onanong INSAARD

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University, Thailand

ionano@kku.ac.th

กัลยาณี กฤตโตปการกิต²

Kullayanee KITTOPAKARNKIT

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University, Thailand

kullayane@kku.ac.th

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือใน 3 ด้านตามกรอบการวิจัย คือ 1. ด้านการจัดการหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การจัดทำสาระหลักสูตรและการสนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีน 2. ด้านผู้เรียน และความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 3. ด้านข้อมูลครูและการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 32 คน วิเคราะห์ผลและใช้การพรรณานำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หลักสูตรภาษาจีน ครูสอนภาษาจีน

Abstract This research was aimed at studying Chinese language education management at the secondary school level in Northeast Thailand, focusing on three aspects: 1. Chinese language curriculum management at the secondary level, including general information about secondary schools in Northeast Thailand, course material management, and support for and promotion of Chinese language courses; 2. Students and expectations for secondary school graduates; and 3. Background information of teachers and Chinese language teacher development. The study population consisted of 32 Chinese language teachers employed by secondary schools in Northeast Thailand. Findings were analyzed using content description along the study objectives in details.

Keywords: Chinese Learning and Teaching Management; Chinese Education; Chinese Teacher

บทนำ

ในปัจจุบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาประเทศไทย การเรียนการสอนภาษาจีนเผชิญความท้าทายอยู่หลายแง่มุม การเตรียมความพร้อมเพื่อรับนักศึกษาใหม่เป็นอีกหนึ่งความท้าทายที่สาขาวิชาภาษาจีนต้องเตรียมความพร้อม นริศ

วันที่ได้รับ: 2022-05-31

¹ หลักสูตรภาษาจีน สาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น Onanong Insaard(安美娜), Eastern Languages Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University, Thailand.

² หลักสูตรภาษาจีน สาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น Kullayanee Kittopakarnkit(郭贤), Eastern Languages Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University, Thailand.

วศินานนท์ (2559) ได้ศึกษาสภาพการณ์การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาในช่วงหลายปีที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยมีนโยบายและการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษา โดยมีสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการคอยกำกับดูแลและสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยสรุปประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในมิติหลากหลายด้าน และมีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายเรื่องหลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา กล่าวไว้ว่า หลักสูตรภาษาจีนที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษาควรมีความเชื่อมโยงกับหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นเรื่องที่คณะผู้วิจัยสนใจศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาให้ผู้เรียนได้พัฒนาภาษาจีนอย่างต่อเนื่องและไม่เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา

ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่สองในประเทศไทยได้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เมื่อกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เพิ่มการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, น.1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนให้สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีการจัดทำมาตรฐานสาระการเรียนรู้ภาษาจีนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนของแต่ละที่ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีน 12 ปี (ป. 1- ม. 6) หลักสูตรภาษาจีน 6 ปี (ม. 1- ม. 6) และหลักสูตรภาษาจีน 3 ปี (ม. 4- ม. 6) โดยแต่ละหลักสูตรเริ่มตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ผู้เรียนไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาจีนมาก่อน และ ค่อยๆ เพิ่มความยากขึ้นตามระดับพัฒนาการและประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง เมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละหลักสูตรจะมีความรู้และทักษะภาษาจีนเท่าเทียมกัน โดยจุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและสามารถสื่อสารภาษาจีนขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแสดงออก สามารถใช้ภาษาจีนในการแสวงหาความรู้ ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องราว และวัฒนธรรมจีน เพื่อเข้าถึงปรัชญา วิถีคิดและวิถีชีวิตของชาวจีน สามารถเปรียบเทียบ ถ่ายทอดความคิด วัฒนธรรมไทย-จีนด้วยภาษาจีนอย่างสร้างสรรค์และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาจีน ทั้งนี้ ความรู้ทางภาษาของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นควรรู้และใช้คำศัพท์ไม่ต่ำกว่า 1,000 คำ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรรู้ และใช้คำศัพท์ไม่ต่ำกว่า 1,500 คำ รู้และเข้าใจการออกเสียงและสามารถใช้ไวยากรณ์ภาษาจีนได้ อย่างไรก็ตาม การนำมาตราฐานสาระการเรียนรู้ภาษาจีนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปฏิบัติใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งอาจมีการปรับใช้ที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้เองการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีความสำคัญ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีการศึกษาไว้หลายมุมมอง ได้แก่ สุวรรณเลียงหิรัญถาวร (2556) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาในด้านจุดมุ่งหมาย ด้านเนื้อหา ด้านวิธีการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยพบปัญหาในด้านเอกสาร และหนังสือที่ใช้สอนที่ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่มีแผนการสอนและสื่อการสอนที่เป็นมาตรฐาน ปัญหาเรื่องขาดห้องปฏิบัติการภาษา และอุปกรณ์ฝึกทักษะ เนื้อหาของแบบเรียนกับข้อสอบที่ใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันมากทำให้นักเรียนต้องเรียนเสริมเพื่อการสอบ เป็นต้น เหนือขวัญ บัวเผื่อน (2560) ศึกษาการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนเขตเทศบาลนครลำปาง โดยศึกษาการเรียนการสอน ภาษาจีนในด้านการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ศึกษาด้านครูผู้สอนและด้านความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการเรียนภาษาจีน พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 อย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนมีความรู้ภาษาจีนดี มีเป้าหมายให้นักเรียน

สามารถใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ภาษาจีนมีประโยชน์ทั้งปัจจุบันและในอนาคต โดยหากโรงเรียนมีเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจนจะสามารถกำหนดหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น Tiansong Wang & Yinsheng Li (2560) ศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนจีนในภาคเหนือ ในด้านความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการเรียนภาษาจีนและด้านครูภาษาจีน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนในภาคเหนือ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในการเรียนภาษาจีนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านครูภาษาจีน ครูภาษาจีนในภาคเหนือมีสถานะ อายุและวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติการบริหารการสอนภาษาจีนโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน รุ่งนภา โรจนไพฑูรย์ และ ปิยะพงษ์ สุขเมตติกุล (2558) ศึกษากลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนพานทอง จังหวัดชลบุรี ในด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดตั้งจุดประสงค์การสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน ด้านการกำหนดเนื้อหา การวัดผลและประเมินผล และด้านหลักสูตร พบว่าด้านที่เป็นจุดอ่อนคือด้านผู้เรียน และผู้สอน โดยผู้วิจัยได้เสนอ 3 กลยุทธ์ คือ การเพิ่มศักยภาพของครู การพลิกโฉมการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนและการสร้างจิตสำนึกในการใฝ่หาความรู้

จากงานวิจัยขั้นต้น พบว่าการศึกษาด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษามีขอบเขต การศึกษาในระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเขตเทศบาล และระดับโรงเรียน เนื้อหาการศึกษาครอบคลุมในเรื่องจุดมุ่งหมายการศึกษา เนื้อหาวิธีการสอน ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ซึ่งผลการศึกษานำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา ส่วนในงานวิจัยนี้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงหลักสูตรภาษาจีนใน ระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องมีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกับหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา จึงมุ่งเน้นศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการหลักสูตรภาษาจีน ด้านผู้เรียนและความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และด้านข้อมูลครูกับการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในด้านการจัดการหลักสูตรภาษาจีน ด้านผู้เรียน และความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านข้อมูลครูและการพัฒนาครูผู้สอน ภาษาจีนของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบการวิจัย

การวิจัยนี้ได้สร้างกรอบการวิจัยจากการวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยมุ่งศึกษาข้อมูลสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านการ จัดการหลักสูตรภาษาจีน ด้านผู้เรียน และความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านข้อมูลครูและการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน

แผนภูมิที่ 1 กรอบการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยนี้ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กล่าวคือเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีเปิดสอนรายวิชาภาษาจีน โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนประจำจังหวัดและโรงเรียนประจำอำเภอที่สอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด 20 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ เลย สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ ผู้วิจัยได้รับคืน แบบสอบถามจากโรงเรียนที่สอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด 18 จังหวัด รวมจำนวน 32 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป การจัดการหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา
- ตอนที่ 2 ผู้เรียนและความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- ตอนที่ 3 ด้านข้อมูลครูและการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติร้อยละและการพรรณนาเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1. ด้านการจัดการหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การจัดทำสาระหลักสูตรและการสนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีน 2. ด้านผู้เรียนและความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 3. ด้านข้อมูลครูและการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน ดังนี้

1. การจัดการหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ด้านการจัดการหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การจัดทำสาระหลักสูตรและการสนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีน

1.1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 32 แห่ง แบ่งได้เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับมัธยมปลายจำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 19) และโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนทั้งระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย จำนวน 26 แห่ง (ร้อยละ 81) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยโรงเรียนที่เปิดแผนการสอนภาษาจีนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) ปี พ.ศ. 2549 จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) ปี พ.ศ. 2551 จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) ปี พ.ศ. 2555 จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 25) ปี พ.ศ. 2556 จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 13) ปี พ.ศ. 2557 จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 16) ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 10) ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) และ ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) โดยมีโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรภาษาจีนแกนกลางมาใช้ในการออกแบบหลักสูตรจำนวน 28 แห่ง (ร้อยละ 87) ไม่ใช้หลักสูตรภาษาจีน แกนกลางในการออกแบบหลักสูตรจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 13)

1.2 การจัดทำสาระหลักสูตรภาษาจีน

การจัดทำสาระหลักสูตรภาษาจีน ประกอบด้วยจำนวนชั่วโมงเรียน รายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอนในหลักสูตรและตำรา

ที่ใช้สอนภาษาจีนในหลักสูตร

1.2.1 จำนวนชั่วโมงเรียนภาษาจีน

แผนภูมิที่ 2 จำนวนชั่วโมงเรียนภาษาจีน

ในด้านจำนวนชั่วโมงเรียนภาษาจีนในแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนจำนวน 1-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์มีจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 25) โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนจำนวน 4-6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์มีจำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 34) โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนจำนวน 7-9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์มีจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 13) โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนจำนวน 10-12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์มีจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนจำนวน 13-15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์มีจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนจำนวน 16 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์มีจำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 19)

1.2.2 รายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอนในหลักสูตร

ในด้านรายวิชาที่เปิดสอนตลอดหลักสูตร แบ่งได้เป็น (1) วิชาภาษาจีนรวมทักษะ (2) วิชาการฟัง- การพูดภาษาจีน (3) วิชาการอ่านภาษาจีน (4) วิชาการเขียนภาษาจีน (5) วิชาประวัติศาสตร์จีน (6) วิชาวัฒนธรรมจีน (7) วิชาการคิดจีน (8) วิชาภาษาจีนเฉพาะด้านและวิชาอื่น ๆ

ตารางที่ 1 รายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอนในหลักสูตร

รายวิชา/จำนวนวิชา	1 วิชา	2 วิชา	3 วิชา	4 วิชา	5 วิชา	6 วิชา	อื่น ๆ/ไม่มี
ภาษาจีนรวมทักษะ	12	4	6	2	-	8	-
วิชาการฟัง-การพูดภาษาจีน	8	6	6	2	-	8	2
การอ่านภาษาจีน	8	3	1	2	-	-	18
การเขียนภาษาจีน	8	4	2	2	-	1	15
ประวัติศาสตร์จีน	3	1	-	-	-	-	28
วัฒนธรรมจีน	8	2	-	-	-	-	22
วรรณคดีจีน	2	-	-	-	-	-	30
ภาษาจีนเฉพาะด้านและวิชาอื่น ๆ	3	1	1	-	-	-	27

จากผลของการตอบแบบสอบถาม พบว่า (1) โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนรวมทักษะ จำนวน 1 วิชา มีจำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 37) เปิดจำนวน 2 วิชา มีจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 13) เปิดจำนวน 3 วิชา มีจำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 19) เปิดจำนวน 4 วิชา มีจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) เปิดจำนวน 6 วิชา มีจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 25) (2) โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาการฟัง-การพูดภาษาจีนจำนวน 1 วิชา มีจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 25) เปิด 2 วิชา มีจำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 19) เปิด 3 วิชา มีจำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 19) เปิด 4 วิชา มีจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) เปิด 6 วิชา มีจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 25) ไม่มีเปิดรายวิชานี้ มีจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6)(3) โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาการอ่านภาษาจีน จำนวน 1 วิชา มีจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 25) เปิดจำนวน 2 วิชา มีจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 10) เปิดจำนวน 3 วิชา มีจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) เปิดจำนวน 4 วิชา มีจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) ไม่มีเปิดรายวิชานี้ มีจำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 56) (4) โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาการเขียนภาษาจีน

จำนวน 1 วิชา มีจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 25) เปิดจำนวน 2 วิชา มีจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 13) เปิดจำนวน 3 วิชา มีจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) เปิดจำนวน 4 วิชา มีจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) เปิดจำนวน 6 วิชา มีจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) ไม่มีเปิดรายวิชานี้ มีจำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 47) (5) โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาประวัติศาสตร์จีน จำนวน 1 วิชา มีจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 10) เปิดจำนวน 2 วิชา มีจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) ไม่มีเปิดรายวิชานี้ มีจำนวน 28 แห่ง (ร้อยละ 87) (6) โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาวัฒนธรรมจีน จำนวน 1 วิชา มีจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 25) เปิดจำนวน 2 วิชา มีจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) ไม่มีเปิดรายวิชานี้ มีจำนวน 22 แห่ง (ร้อยละ 69) (7) โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาวรรณคดีจีน จำนวน 1 วิชา มีจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) ไม่มีเปิดรายวิชานี้ มีจำนวน 30 แห่ง (ร้อยละ 94) (8) โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนเฉพาะด้านและวิชาอื่น ๆ จำนวน 1 วิชา มีจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 10) เปิดจำนวน 2 วิชา มีจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) เปิดจำนวน 3 วิชา มีจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) ไม่มีเปิดรายวิชาเฉพาะด้านและวิชาอื่น ๆ มีจำนวน 27 แห่ง (ร้อยละ 84)

1.2.3 ตำราสอนภาษาจีน

ตำราที่ใช้ในการสอนภาษาจีนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการใช้ตำราภาษาจีนที่หลากหลาย ได้แก่ 《汉语教程》《发展汉语》《体验汉语》《快乐汉语》《博雅汉语》《泰国人学汉语》《301 句汉语》《HSK 标准教程》《步步高》、Go Chinese และตำราที่แต่งขึ้นเอง โดยผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อมูลด้านการใช้ตำราในการสอนภาษาจีน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ตำราภาษาจีน

ตำราภาษาจีน	จำนวนโรงเรียนที่ใช้ (แห่ง)
《汉语教程》	7
《体验汉语》	4
自编教材	2
《发展汉语》	1
其他教材搭配用	18

โรงเรียนที่ใช้ตำรา 《汉语教程》 เพียงอย่างเดียวมีจำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 22) โรงเรียนที่ใช้ตำรา 《体验汉语》 เพียงอย่างเดียวจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 13) โรงเรียนที่ใช้ตำราที่แต่งขึ้นเองเพียงอย่างเดียว จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) โรงเรียนที่ใช้ตำรา 《发展汉语》 เพียงอย่างเดียว จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) โรงเรียนที่ใช้ตำราหลากหลายจำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 56) ได้แก่ ใช้ตำรา 《汉语教程》《发展汉语》《体验汉语》 และใช้ตำราที่แต่งขึ้นเอง จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《汉语教程》《快乐汉语》《博雅汉语》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《汉语教程》《快乐汉语》《体验汉语》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《汉语教程》《快乐汉语》《泰国人学汉语》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《汉语教程》《快乐汉语》《301 句汉语》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《汉语教程》《体验汉语》《301 句汉语》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《发展汉语》《快乐汉语》《HSK 标准教程》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《快乐汉语》《体验汉语》《步步高》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《汉语教程》《发展汉语》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《汉语教程》《体验汉语》 จำนวน 3 แห่ง ใช้ตำรา 《汉语教程》《博雅汉语》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《汉语教程》、Go Chinese จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《快乐汉语》《体验汉语》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《快乐汉语》《成功之路》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《体验汉语》《博雅汉语》 จำนวน 1 แห่ง ใช้ตำรา 《体验汉语》 และใช้ตำราที่แต่งขึ้นเอง จำนวน 1 แห่ง

1.3 การสนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีน

การสนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีน ประกอบด้วยเนื้อหา (1) นโยบายการสนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีน (2) ความร่วมมือกับสถาบันที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน (3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะภาษาจีน และ (4) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อาเซียน ผลจากแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

(1) ด้านนโยบายการสนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีน มีโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกับ

หน่วยงานที่เกี่ยวกับภาษาจีนจำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 37) โรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวกับภาษาจีน จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 28) โรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อพัฒนาหลักสูตรจำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 16) โรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมค่ายภาษาจีนจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) โรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนให้เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) โรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนให้มีการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) และโรงเรียนที่ยังไม่มีนโยบายส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีนจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 10) (2) ด้านความร่วมมือกับสถาบันที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน ผลจากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ปัจจุบันมีโรงเรียน 17 แห่ง (ร้อยละ 53) ยังไม่มีความร่วมมือกับสถาบันที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนและมีโรงเรียน 15 แห่ง (ร้อยละ 47) ที่มีความร่วมมือกับสถาบันที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน ในส่วนที่มีความร่วมมือ แต่ละโรงเรียนมีความร่วมมือหลายด้าน ได้แก่ การร่วมกันพัฒนาอาจารย์ (การจัดอบรม ให้ทุนการศึกษา) การแลกเปลี่ยนอาจารย์ การแลกเปลี่ยนนักเรียน การศึกษาดูงานของผู้บริหาร การร่วมกันร่างหลักสูตร การร่วมกันผลิตตำราและด้านอื่น ๆ (3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะภาษาจีนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมวันสำคัญของจีน การเข้าร่วมการแข่งขันความสามารถภาษาจีน การจัดแข่งขันความสามารถทางภาษาจีนภายในโรงเรียนและการจัดอบรมภาษาจีนสำหรับนักเรียนตามลำดับ (4) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีโรงเรียนที่มีสิ่งสนับสนุนไม่เพียงพอ จำนวน 22 แห่ง (ร้อยละ 69) มีโรงเรียนที่มีสิ่งสนับสนุนเพียงพอ จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 31) ในด้านสิ่งสนับสนุนไม่เพียงพอ โรงเรียนได้ให้ข้อมูลสนับสนุนเพิ่มเติม โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนภาษาจีนไม่เพียงพอ หนังสือ และตำราจีนไม่เพียงพอ ขาดแคลนครูเจ้าของภาษา ขาดแคลนงบประมาณการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีน และขาดแคลนห้องเรียนปฏิบัติการภาษาจีนตามลำดับ

2. ข้อมูลด้านผู้เรียนและความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ในส่วนของผู้เรียนและความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในด้านจำนวนผู้เรียนภาษาจีน มีโรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนภาษาจีนจำนวน 10-30 คน จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 28) โรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนภาษาจีนจำนวน 31-60 คน จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 9) โรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนภาษาจีนจำนวน 61-90 คน จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 13) โรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนภาษาจีนจำนวน 91-120 คน จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 13) โรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนภาษาจีนจำนวน 121-150 คน จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 9) โรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนภาษาจีนจำนวน 151-180 คน จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) โรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนภาษาจีนมากกว่า 210 คน จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 22)

ตารางที่ 3 จำนวนผู้เรียน

จำนวนคน	จำนวนโรงเรียน
10-30 คน	9
31-60 คน	3
61-90 คน	4
91-120 คน	4
121-150 คน	3
151-180 คน	2
210 คนขึ้นไป	7

ตารางที่ 4 ความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษา

ระดับภาษาจีน	จำนวนโรงเรียน
HSK 1	2
HSK 2	8
HSK 3	12
HSK 4	9
HSK 5	-
HSK 6	1

ในด้านความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจากเรียนจบภาษาจีนระดับสูงสุดจากโรงเรียน ผู้เรียนจะมีความรู้ภาษาจีนเทียบกับการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน HSK 6 ระดับ แบ่งได้เป็น HSK 1 (คำศัพท์ 150 คำ) จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) HSK 2 (คำศัพท์ 300 คำ) จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 25) HSK 3 (คำศัพท์ 600 คำ) จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 38) HSK 4

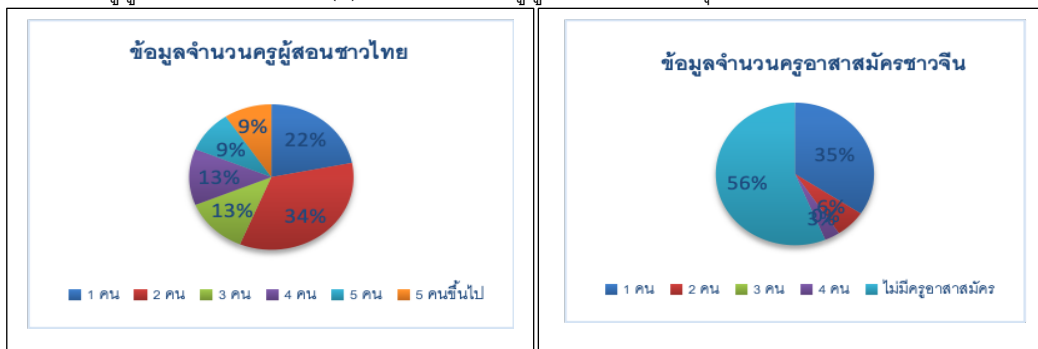
(คำศัพท์ 1,200 คำ) จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 28) และ HSK 6 (คำศัพท์ 5,000 คำขึ้นไป) จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) ทั้งนี้ไม่ปรากฏความคาดหวังต่อผู้เรียนในระดับ HSK 5

3. ด้านข้อมูลครูและการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน

ด้านข้อมูลครูและการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน ประกอบด้วย ข้อมูลครูผู้สอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการให้การสนับสนุนอาจารย์และความคาดหวังต่อการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนภาษาจีน

3.1 ข้อมูลครูผู้สอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

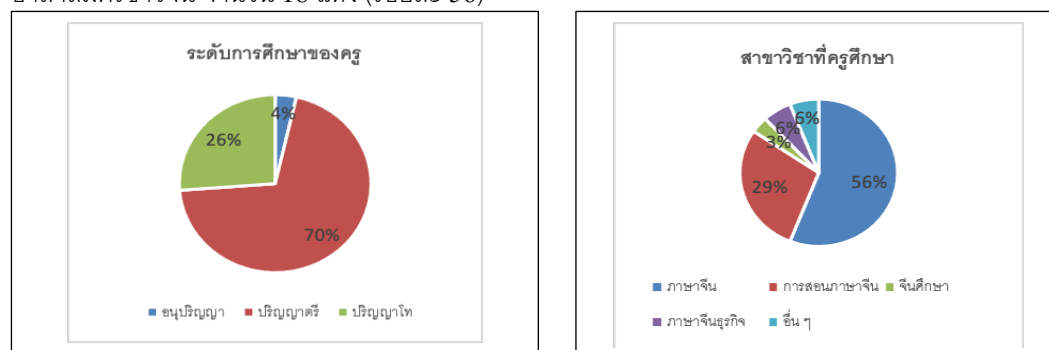
ข้อมูลครูผู้สอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย (1) ข้อมูลจำนวนครูผู้สอนชาวไทยและครูอาสาสมัครชาวจีน (2) ระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่ครูผู้สอนภาษาจีนจบการศึกษา (3) ประสบการณ์การสอนของครูผู้สอนภาษาจีน และ (4) ภาระงานของครูผู้สอนภาษาจีน สรุปได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 ข้อมูลจำนวนครูผู้สอนชาวไทย

แผนภูมิที่ 4 ข้อมูลจำนวนครูอาสาสมัครชาวจีน

(1) ข้อมูลจำนวนครูผู้สอนชาวไทยและครูอาสาสมัครชาวจีน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโรงเรียนที่มีครูสอนภาษาจีนจำนวน 1 คน จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 22) โรงเรียนที่มีครูสอนภาษาจีนจำนวน 2 คน จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 34) โรงเรียนที่มีครูสอนภาษาจีนจำนวน 3 คน จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 13) โรงเรียนที่มีครูสอนภาษาจีนจำนวน 4 คน จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 13) โรงเรียนที่มีครูสอนภาษาจีนจำนวน 5 คน จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 9) โรงเรียนที่มีครูสอนภาษาจีนจำนวน 5 คนขึ้นไป จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 9) และก่อนสถานการณ์โควิด-19 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 1 คน จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 35) มีครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 2 คน จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6) มีครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 4 คน จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3) และไม่มีครูอาสาสมัครชาวจีน จำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 56)

แผนภูมิที่ 5 ระดับการศึกษาของครู

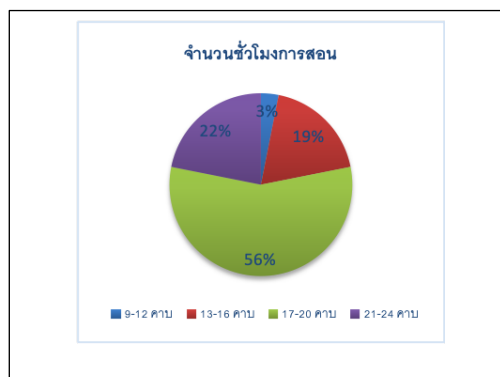
แผนภูมิที่ 6 สาขาวิชาที่ครูศึกษา

(2) ด้านระดับการศึกษาของครูผู้สอนแบ่งตามระดับการศึกษา โดยโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีครูผู้สอนจบการศึกษาระดับอนุปริญญาจำนวน 3 คน (ร้อยละ 4) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 69 คน (ร้อยละ 70) จบการศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 22 คน (ร้อยละ 26) โดยสาขาวิชาที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีของครูผู้สอน จบสาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 57 คน (ร้อยละ 56) จบสาขาวิชาการสอนภาษาจีน จำนวน

24 คน (ร้อยละ 29) จบสาขาวิชาจีนศึกษาจำนวน 3 คน (ร้อยละ 3) จบสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 6) และจบสาขาวิชาอื่น ๆ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 6)

แผนภูมิที่ 7 ประสบการณ์การสอน

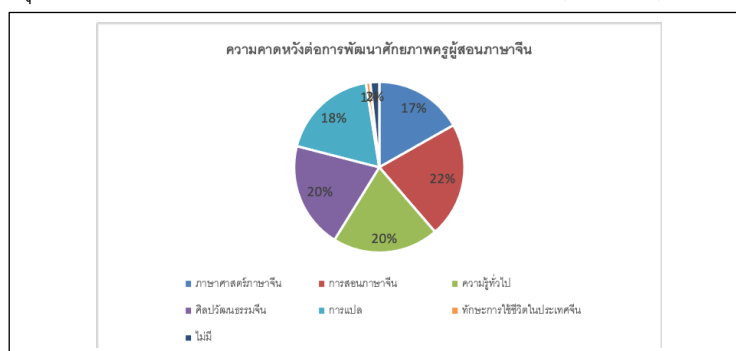

แผนภูมิที่ 8 จำนวนชั่วโมงการสอน

(3) ด้านประสบการณ์การสอนของครูผู้สอนภาษาจีน ครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-3 ปี จำนวน 43 คน (ร้อยละ 39) ครูที่มีประสบการณ์การสอน 4-6 ปี จำนวน 21 คน (ร้อยละ 25) ครูที่มีประสบการณ์การสอน 7-9 ปี จำนวน 17 คน (ร้อยละ 20) ครูที่มีประสบการณ์การสอน 10-12 ปี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 10) ครูที่มีประสบการณ์การสอน 13-15 ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 5) ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 15 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1) (4) ในด้านการสอนของครูผู้สอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเฉลี่ยภาระงานการสอนต่อสัปดาห์ 9-12 ชั่วโมง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3) เฉลี่ยภาระงานการสอนต่อสัปดาห์ 13-16 ชั่วโมง จำนวน 6 คน (ร้อยละ 19) เฉลี่ยภาระงานการสอนต่อสัปดาห์ 17-20 ชั่วโมง จำนวน 18 คน (ร้อยละ 56) เฉลี่ยภาระงานการสอนต่อสัปดาห์ 21-24 ชั่วโมง จำนวน 7 คน (ร้อยละ 22)

3.2 การให้การสนับสนุนครูอาจารย์และความคาดหวังต่อการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน ภาษาจีน

ในด้านการให้การสนับสนุนครูอาจารย์เพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโรงเรียนที่ครูอาจารย์ได้รับการสนับสนุนเพื่อพัฒนาศักยภาพจำนวน 30 แห่ง (ร้อยละ 94) โดยโรงเรียนให้การสนับสนุนเรื่องจากมากไปน้อย ได้แก่ สนับสนุนในด้านการจัดอบรม การให้ทุนการศึกษาต่อ การให้ทุนเข้าร่วมกิจกรรม/อบรม/ประชุม/เดินทางไปต่างประเทศ การให้ค่าตอบแทนได้โดยไม่นับวันลา และมีโรงเรียนที่ครูอาจารย์ยังไม่ได้รับการสนับสนุนเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านภาษาจีนจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 6)

แผนภูมิที่ 9 ความคาดหวังต่อการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนภาษาจีน

ในด้านความคาดหวังต่อการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนภาษาจีนของตัวครูผู้สอนเอง มีความคาดหวังพัฒนาความรู้ในด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้หลายด้าน ทั้งนี้เรียงลำดับตัวเลือกที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสอนภาษาจีน จำนวน 26 คน (ร้อยละ 22) ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศจีน จำนวน 24 คน (ร้อยละ 20) ด้านศิลปวัฒนธรรมจีน จำนวน 24 คน (ร้อยละ 20) ด้านการแปล จำนวน 22 คน (ร้อยละ 18) ด้านภาษาศาสตร์ภาษาจีน จำนวน 20 คน (ร้อยละ 17) และด้านทักษะการใช้ชีวิตในประเทศจีน

จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1) ไม่มีความคาดหวังในการพัฒนาศักยภาพ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2) โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องการพัฒนาควบคู่กันในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้ความคาดหวังต่อการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนภาษาจีนของตัวครูผู้สอนเองมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนภาษาจีนควรเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ด้าน คือ 1. ด้านการจัดการหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การจัดทำสาระหลักสูตรและการสนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีน 2. ด้านผู้เรียนและความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 3. ด้านข้อมูลครูและการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน ผลการศึกษาพบว่า

1. การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน โดยมีโรงเรียนที่เปิดสอนในปี พ.ศ. 2555 มากที่สุด ในการจัดทำสาระหลักสูตรภาษาจีนมีจำนวนชั่วโมงที่เปิดสอนภาษาจีนตั้งแต่ 1-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์จนถึง 16 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์ โดยมีโรงเรียนที่มีจำนวนชั่วโมงที่เปิดสอนภาษาจีน 4-6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์มากที่สุด ในด้านรายวิชาที่เปิดสอนแต่ละโรงเรียนมีรายวิชาที่เปิดสอนแตกต่างกัน ทั้งนี้ทุกโรงเรียนมีเปิดสอนในรายวิชาภาษาจีนรวมทักษะทุกโรงเรียน และมีบางโรงเรียนที่เปิดสอนในรายวิชาอื่น ๆ ได้แก่ วิชาการฟัง-การพูดภาษาจีน วิชาการอ่านภาษาจีน วิชาการเขียนภาษาจีน วิชาประวัติศาสตร์จีน วิชาวัฒนธรรมจีน วิชาวรรณคดีจีน วิชาภาษาจีนเฉพาะด้านและวิชาอื่น ๆ ในด้านตำราที่ใช้สอนแต่ละโรงเรียนมีการใช้ตำราที่หลากหลายในการสอน โดยสัดส่วนการใช้ตำรา 《汉语教程》 มากที่สุด ในด้านนโยบายการสนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีน โรงเรียนมีการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมค่ายภาษาจีน การสนับสนุนให้เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ การสนับสนุนให้มีการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขัน และมีโรงเรียนที่ยังไม่มีนโยบายส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีนอยู่เป็นจำนวนน้อย ในด้านความร่วมมือ ปัจจุบันมีโรงเรียนหลายแห่งยังไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน ทั้งนี้โรงเรียนที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีภาษาจีนมีความร่วมมือกันในหลายด้าน ได้แก่ การร่วมกันพัฒนาอาจารย์ (การจัดอบรม การให้ทุนการศึกษา) การแลกเปลี่ยนอาจารย์ การแลกเปลี่ยนนักเรียน การศึกษาดูงานของผู้บริหาร การร่วมกันร่างหลักสูตร การร่วมกันผลิตตำรา และด้านอื่นๆ นอกจากนี้ในด้านกิจกรรม ทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะภาษาจีนสำหรับนักเรียน ในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ในปัจจุบันสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมหลักสูตรภาษาจีนยังไม่เพียงพอ ยังขาดแคลนในเรื่องของสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน หนังสือและตำราจีน ครูเจ้าของภาษา งบประมาณการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีน และห้องเรียนปฏิบัติการภาษาจีน

จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเรียนการสอนภาษาจีนมากกว่าสิบปีแล้ว มีจำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนต่อสัปดาห์ที่ใกล้เคียงกับจำนวนชั่วโมงในระดับอุดมศึกษา ตำราที่ใช้สอนภาษาจีนส่วนมากเป็นตำราที่เป็นที่นิยมใช้กันในระดับอุดมศึกษา เช่นเดียวกัน เพื่อเป็นการไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและสามารถต่อยอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้ การจัดการเรียน การสอนในระดับอุดมศึกษาจึงควรเลือกเนื้อหาภาษาจีนระดับต้นต่อยอดจากตำราที่ผู้เรียนเคยใช้มาก่อน อีกทั้ง สถาบันอุดมศึกษาควรที่จะสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนในภูมิภาคในด้านการจัดทำค่ายภาษาจีน เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากกลุ่มพี่สู่น้อง ประชาสัมพันธ์หลักสูตรในระดับอุดมศึกษา แลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

2. ด้านผู้เรียนและความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีโรงเรียนที่มีผู้เรียนเรียนภาษาจีนจำนวน 10-30 คนมากที่สุด ทั้งนี้หากผู้เรียนจบการเรียนภาษาจีนระดับสูงสุดของระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งแต่ละโรงเรียนมี

ความคาดหวังว่า ผู้เรียนจะมีผลการเรียนเทียบกับการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนแตกต่างกันมาก โดยมีตั้งแต่ระดับ HSK 1-6 ซึ่งความคาดหวังต่อผู้เรียนอยู่ที่ระดับ HSK 3 (ค่าศัพท์ 600 คำ)มากที่สุด จะเห็นได้ว่าความคาดหวังต่อผู้เรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่ำกว่ามาตรฐานสาระการเรียนรู้ภาษาจีนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่คาดหวังว่า ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรรู้และใช้คำศัพท์ไม่ต่ำกว่า 1,500 คำ

จากข้อมูลด้านจำนวนผู้เรียนและระดับผลการเรียนรู้ภาษาจีนของผู้เรียนตามความคาดหวังของโรงเรียนนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวางแผนการรับเข้าและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในสาขาวิชาที่เกี่ยวกับภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา

3. ด้านข้อมูลครูและการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน จำนวนครูผู้สอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีตั้งแต่ 1 คน ถึง 5 คนขึ้นไป โดยมีโรงเรียนที่มีครูสอนภาษาจีนจำนวน 2 คน มากที่สุด และก่อนสถานการณ์โควิด-19 มีโรงเรียนที่มีครูอาสาสมัครชาวจีน ตั้งแต่ 1-4 คน ทั้งนี้ตามจำนวนโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามโรงเรียนโดยมากยังไม่มีครูอาสาสมัครชาวจีน ในด้านระดับการศึกษาของครูผู้สอน ครูผู้สอนมีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาคือปริญญาโทและอนุปริญญา โดยจบการศึกษาในสาขาภาษาจีนมากที่สุด ในด้านประสบการณ์การสอนของครูผู้สอนภาษาจีน ครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-3 ปีมีมากที่สุด ในด้านภาระการสอนมีครูผู้สอนภาษาจีนที่มีเฉลี่ยภาระงานต่อ สัปดาห์ 17-20 ชั่วโมงมากที่สุด ทั้งนี้การให้การสนับสนุนอาจารย์เพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการให้การสนับสนุนในด้านการจัดอบรม การให้ทุนการศึกษาต่อ การให้ทุนเข้าร่วมกิจกรรม/อบรม/ประชุม/เดินทางไปต่างประเทศ การให้ค่าเช่าอบรมได้โดยไม่นับวันลา และมีโรงเรียนที่ครูอาจารย์ยังไม่ได้รับการสนับสนุนเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านภาษาจีน โดยตัวครูผู้สอนเองมีความคาดหวังต่อการพัฒนาศักยภาพในด้านการสอนภาษาจีน ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศจีน ด้านศิลปวัฒนธรรมจีน ด้านการแปล ด้านภาษาศาสตร์ภาษาจีน และด้านทักษะการใช้ชีวิตในประเทศจีน

จากข้อมูลครูและการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนจบการศึกษาทางด้านภาษาจีนมาโดยตรง ซึ่งการสอนภาษาจีนของครูผู้สอนย่อมมีศักยภาพในระดับหนึ่งแล้ว แต่อย่างไรก็ตามครูผู้สอนเองก็มีความคาดหวังที่จะพัฒนาด้านการสอนภาษาจีน เช่นนี้เอง หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษา ควรมีการวางแผนเพื่อพัฒนาครูในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการสอนให้ตรงกับความต้องการของบุคลากรครู ภาษาจีน รวมทั้งร่วมกับโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือพัฒนาแบบเรียนที่เหมาะสมกับบริบท และอัตลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย สอดคล้องกับจำนวนชั่วโมงเรียนตามสาระหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดรับนักเรียนในสาขาวิชาภาษาจีน สามารถนำข้อมูลสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้ประกอบการพิจารณาในการวางแผนการรับเข้า การออกข้อสอบ คัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การเลือกตำรา การเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียน รวมทั้งการจัดอบรมสำหรับครูที่สอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาให้มีความต่อเนื่อง โดยมีเนื้อหาการสอนภาษาจีนและ การอบรมภาษาเพื่อสอบวัดระดับภาษาแก่ครูและนักเรียน

2. สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งการจัดอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการกับครูผู้สอนภาษาจีน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. คว้าศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
2. คว้าศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตร*

- แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สกสศ.
- สุวรรณ เลียงหิรัญถาวร. (2556). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*. 1(2), 43-59.
- รุ่งนภา โรจน์ไพฑูริย์ และ ปิยพงษ์ สุเมตติกุล. (2558). กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนพานทอง จังหวัด ชลบุรี. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*. 10(3), 235-245.
- นริศ วศินานนท์. (2559). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 9(2), 263-287.
- เหนือขวัญ บัวเผื่อน. (2560). การศึกษาการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียน เขตเทศบาลนครลำปาง. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 10(1), 130-160.
- Tiansong Wang & Yinsheng Li. (2560). การศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนจีนในภาคเหนือ. *วารสาร ปัญญาวิวัฒน์*. 11(2), 244-256.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครูผู้สอนภาษาจีน ผู้เกี่ยวข้องที่ร่วมให้ข้อมูลประกอบการวิจัยในครั้งนี้

(บรรณาธิการ: ฉมาบดี ไกรอ่อน Chamabodee Kraion)